

منابع

- ۱- سلیمان پور، جواد؛ مهارت‌های تدریس و یادگیری، چاپ احسن، تهران، ۱۳۸۰، ص ۱۸.
- ۲- رئوف، علی؛ یاددادن برای یادگرفتن، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۸۲، ص ۳۱.

منابع برای مطالعه‌ی بیشتر

- ۱- آقازاده، محرم؛ راهنمای عملی برنامه‌ریزی درسی، انتشارات پیوند، تهران، ۱۳۷۷.
- ۲- آلیس، سوزان و سوزان والن؛ آشنایی یا یادگیری از طریق همیاری، ترجمه‌ی طاهره رستگار و مجید ملکان، نشر نی، تهران ۱۳۷۸.
- ۳- آمابلی، ترزا؛ شکوفایی خلاقیت کودکان، ترجمه‌ی حسین قاسم‌زاده، نشر دنیای نو، تهران، ۱۳۷۷.
- ۴- اسمیت، فیلیپ؛ تفکر منطقی روش تعلیم و تربیت، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۷۱.
- ۵- حائری‌زاده، خیریه بیگم، سودابه قاسم‌خان و لیلی محمدحسین؛ یادگیری از طریق همیاری، نشر نی، تهران، ۱۳۸۱.
- ۶- دی توماس، گلین. وی؛ مقدمه‌ای بر روان‌شناسی نقاشی کودکان، ترجمه‌ی عباس مخبر، انتشارات طرح نو، تهران، ۱۳۸۰.
- ۷- رئوف، علی؛ کارمایه‌ی معلمان در گذر از یاددهی به یادگیری، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۷۵.
- ۸- سیف، علی اکبر؛ روان‌شناسی پرورشی، آگاه، تهران، ۱۳۷۰.
- ۹- شجری، ف؛ یادگیری خلاق، انجمن قلم ایران، تهران، ۱۳۷۸.
- ۱۰- شعبانی، حسن؛ مهارت‌های آموزشی و پرورشی، سمت، تهران، ۱۳۷۲.
- ۱۱- صفوی، امان‌اله؛ کلیات روش‌ها و فنون تدریس، انتشارات معاصر، تهران، ۱۳۷۰.
- ۱۲- فردانش، هاشم؛ مبانی نظری تکنولوژی آموزشی، انتشارات سمت،

- تهران، ۱۳۷۲.
- ۱۳- قاسم‌زاده، حسن؛ کارگاه آموزشی خلاقیت و روش‌های پرورش آن و ویژگی افراد خلاق، جزوه‌ی مربوط به کارگاه.
- ۱۴- قورچیان، نادرقلی و دیگران؛ نظریه‌های یادگیری و نظریه‌ی فراشناخت در فرایند یادگیری، یاددهی، انتشارات تربیت، تهران، ص ۶۱، ۱۳۷۷.
- ۱۵- کومن، لوئیز، تحلیل روان‌شناختی نقاشی کودکان، ترجمه‌ی دکتر مرتضی نقایبان، انتشارات پیشرو، تهران، ۱۳۷۳.
- ۱۶- مهرمحمدی، محمود؛ بازاندیشی فرایند یاددهی - یادگیری و تربیت معلم، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۷۹.
- ۱۷- یادگیری گنج درون (نکته‌های برجسته)، ترجمه‌ی فاطمه فقیهی و علی رئوف، پژوهشکده‌ی تعلیم و تربیت - وزارت آموزش و پرورش، تهران، ۱۳۷۵.
- ۱۸- یغما، عادل؛ طراحی آموزشی، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۷۲.
- ۱۹- یغما، عادل؛ کاربرد روش‌ها و الگوهای تدریس، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۸۰.
- ۲۰- هنری ماسن، پاول و دیگران؛ رشد و شخصیت کودک، ترجمه‌ی مهشید یاسایی، نشر مرکز، تهران، ۱۳۸۰.

ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان

فهرست

صفحه	عنوان
۲۵۱	۱- کلیاتی درباره‌ی روش‌ها و ابزارهای سنجش و ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری
۲۵۲	۲- چگونگی اجرای ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان
۲۵۳	۳- پوشه‌ی کار فعالیت‌های هنری
۲۵۶	۴- برگه‌ی ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان
۲۵۹	۵- تهیه‌ی کارنامه‌ی توصیفی درس هنر
۲۶۱	منابع

ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان

۱- کلیاتی درباره‌ی روش‌ها و ابزارهای سنجش و ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری
«ارزش‌یابی، فرایندی نظام‌دار برای جمع‌آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات است.» (علی‌اکبر سیف، ۱۳۷۸). ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری، شامل سنجش عملکرد و کوشش‌های هنری دانش‌آموزان و مقایسه‌ی نتایج حاصل با هدف‌های از پیش تعیین‌شده‌ی برنامه‌ی درسی هنر است که به‌منظور رشد توانایی‌های هنری دانش‌آموزان انجام می‌شود.

با توجه به رویکرد، اصول، هدف‌ها، محتوا و روش‌های یادگیری در برنامه‌ی درسی هنر، لازم است در ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان اصول زیر مورد توجه قرار گیرد.

۱- ارزش‌یابی از فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان به‌طور تکوینی و در جریان فعالیت‌ها انجام می‌شود.

۲- پیشرفت هر دانش‌آموز نسبت به فعالیت‌هایی که خود او انجام می‌دهد و با توجه به اصل تفاوت‌های فردی سنجیده می‌شود.

۳- به نوع ابزار و وسایل و موادی که هر دانش‌آموز از آن استفاده می‌کند، توجه می‌شود؛ زیرا نوع و کیفیت ابزار، وسایل و مواد در انجام‌دادن فعالیت و محصول نهایی مؤثر است.

۴- رشد توانایی‌های هنری بر مبنای استعدادها و تمایلات فردی دانش‌آموزان مورد توجه قرار می‌گیرد.

۵- در ارزش‌یابی، به فرایند فعالیت و محصول نهایی، به‌گونه‌ای توجه می‌شود که دانش‌آموزان به استمراربخشیدن به کارها و فعالیت‌های هنری خود تشویق شوند.

۶- ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری فرایندی پویاست که با مشارکت معلم، دانش‌آموز (خود ارزش‌یابی) و هم‌کلاسی‌های او (دیگر ارزش‌یابی) انجام می‌شود.

۷- در ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری، ویژگی‌های هنری مثبت و برجسته‌ی دانش‌آموزان مورد توجه و تأکید قرار می‌گیرد.

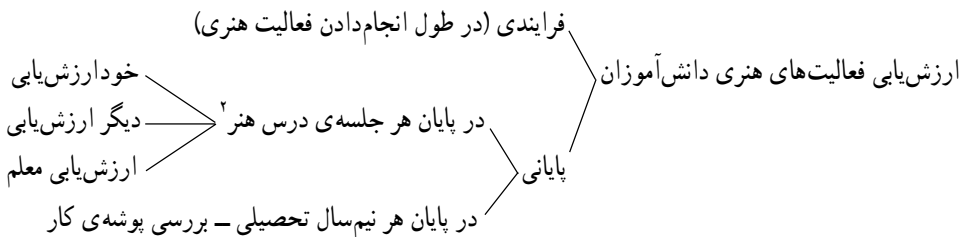
۸- تمامی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان، جذاب و باارزش است؛ بنابراین، از مطرح کردن قضاوت‌هایی که به یأس و ناامیدی و از بین رفتن انگیزه‌ی فعالیت هنری آن‌ها منجر می‌شود، باید پرهیز کرد.

۹- ارزش‌یابی از فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان به صورت کیفی (توصیفی) انجام می‌شود؛ بنابراین، نباید به فعالیت‌ها و محصولات هنری آن‌ها نمره داد.

برای ارزش‌یابی از فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان، باید از روش‌ها و ابزارهای مربوط به سنجش پویا مانند پوشه‌ی کار^۱، ابزارهای مبتنی بر مشاهده (مقیاس درجه‌بندی و ...)، خود ارزش‌یابی، دیگر ارزش‌یابی و بحث و گفت و گوهای کلاسی استفاده شود؛ در نهایت، نتیجه‌ی اطلاعات جمع‌آوری شده با روش‌ها و ابزارهای یادشده، به معلم اجازه می‌دهد که توصیفی از فرایند فعالیت هنری و تولید محصول هنری، توانایی‌ها و مهارت‌های کسب شده، استعدادها، تمایلات و علایق هنری دانش‌آموز در زمینه‌های هنری و در جهت اهداف برنامه‌ی درسی هنر تهیه کند. معلم از این طریق می‌تواند چگونگی رشد و پیشرفت هنری هر دانش‌آموز را به خودش، والدینش، اولیای مدرسه و هریک از عناصر نظام آموزش و پرورش نشان دهد و درباره‌ی آن به بحث پردازد. این توصیف‌ها که حاصل سنجش و ارزش‌یابی ناشی از آن است، در کارنامه و پرونده‌ی تحصیلی دانش‌آموزان ثبت می‌شود تا برای شناخت، راهنمایی و هدایت آنان در آینده مورد استفاده قرار گیرد.

۲- چگونگی اجرای ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان

ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان به دو شکل فرایندی و پایانی انجام می‌شود.

طی فرایند هریک از فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان، معلم ضمن حرکت در کلاس و مشاهده‌ی همه‌ی رفتارهای دانش‌آموزان و دقت در این رفتارها، هر جا لازم است به سؤال‌های آنان در مورد

۱- پوشه‌ی کار، مجموعه‌ای از کارهای دانش‌آموز است که تلاش‌ها، رشد و پیشرفت او را در فعالیت‌های هنری نشان می‌دهد.

۲- در طول سال تحصیلی این ارزش‌یابی نیز می‌تواند ارزش‌یابی فرایندی یا تکوینی یا مستمر قلمداد شود.

چگونگی انتخاب موضوع، انتخاب ابزار و مواد، انجام دادن فعالیت به صورت فردی یا مشارکت با دیگران، پاسخ می‌دهد، از آن‌ها سؤال‌هایی می‌کند و راهنمایی‌های لازم را به صورت فردی یا گروهی انجام می‌دهد. این بخش به منزله‌ی ارزش‌یابی فرایندی است. معلم می‌تواند در هر جلسه، ضمن مشاهده‌ی فرایند تولید هنری دانش‌آموزان، برگه‌ی ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری تعدادی از آن‌ها را تکمیل کند. هم‌چنین، موارد خاصی را که به نظرش می‌رسد، در این برگه ثبت کند و مواردی را که از نظر او ضرورت دارند، در پوشه‌ی کار دانش‌آموزان یا دفتر یادداشت خودش بنویسد. هم‌چنین، در طول هر نیم‌سال تحصیلی، دست کم دو مرتبه برگه‌ی ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان را تکمیل کند.^۱

ضرورت دارد معلم در اجرای طراحی آموزشی خود، به مدیریت زمان در هر جلسه‌ی درس هنر اهمیت دهد؛ به گونه‌ای که علاوه بر ارزش‌یابی‌ای که طی فرایند فعالیت هنری دانش‌آموزان انجام می‌دهد، فرصت کافی برای ارزش‌یابی پایانی نیز داشته باشد. در گام پنجم طراحی آموزشی، درباره‌ی چگونگی اجرای ارزش‌یابی در پایان هر فعالیت هنری توضیح کافی داده شده است.^۲

معلم می‌تواند در صورت ضرورت، جمع‌بندی نظرها را - در حد یک سطر - روی کار ثبت کند؛ سپس، هریک از دانش‌آموزان کارهایشان را در پوشه‌ی کار خود قرار دهند و نظر خود را در برگ فهرست فعالیت‌های هنری بنویسند.

۳- پوشه‌ی کار فعالیت‌های هنری

«پوشه‌ی کار، مجموعه‌ی شواهد نظام‌دار و سازمان‌یافته‌ای از فعالیت‌های دانش‌آموزان است. معلم با استفاده از این شواهد بر سطح رشد دانش، مهارت و نگرش‌های آن‌ها نظارت دارد. دانش‌آموزان برای جمع‌آوری شواهد، انتخاب ملاک‌ها و قضاوت‌های ارزشی آن مشارکت دارند» (ایرج خوش‌خلق، ۱۳۸۲).

فواید پوشه‌ی کار به شرح زیر است.

- ۱- دانش‌آموزان را به افرادی مستقل، فعال و مسئولیت‌پذیر تبدیل می‌کند.
- ۲- باعث بهبود انگیزه‌ی یادگیری می‌شود.
- ۳- ابزاری مناسب برای نشان‌دادن فرایند یادگیری است.
- ۴- ابزاری برای سنجش انواع مهارت‌هاست.

۱- به قسمت ۴- مقیاس درجه‌بندی برای ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان ص ۲۵۶ نگاه کنید.

۲- به ص ۲۴۱ نگاه کنید.

۵- از طریق پرورش مهارت‌های فراشناختی^۱، نسبت به یادگیری هوشیاری ایجاد می‌کند؛

۶- مهارت‌های اجتماعی را پرورش می‌دهد.

۷- برای معلم و دانش‌آموزان فرصت‌های گفت و گو ایجاد می‌کند.

۸- سنجش را به آموزش پیوند می‌دهد.

۹- نیم‌رخ^۲ از توانایی‌های دانش‌آموز فراهم می‌آورد.

هریک از دانش‌آموزان از ابتدای سال، پوشه‌ای مناسب برای فعالیت‌های هنری خود تهیه می‌کند. معلم، نام و نام خانوادگی دانش‌آموز و نام کلاس او را روی این پوشه می‌نویسد و در داخل آن یک برگ فهرست فعالیت‌های هنری^۳ برای ثبت فعالیت‌ها قرار می‌دهد. در این برگه تاریخ، شماره‌ی ردیف و عنوان فعالیت، توضیح فعالیت انجام‌شده در هر جلسه و احساس و نظر دانش‌آموز در مورد فعالیت انجام‌شده، نوشته می‌شود. در پایه‌ی اول، معلم می‌تواند شماره و تاریخ را روی تخته‌ی کلاس بنویسد و از دانش‌آموزان بخواهد که عین آن را پشت کار خود بنویسند. او می‌تواند این کار را تا نیمه‌های سال تحصیلی که آن‌ها قادر خواهند بود شماره و تاریخ را بنویسند، انجام دهد. هم‌چنین، معلم می‌تواند با توجه به طرح درس سالیانه‌ی خود فهرست فعالیت‌های چند جلسه‌ی متوالی را تهیه و به تعداد دانش‌آموزان تکثیر کند و در اختیار آن‌ها قرار دهد. در پایان هر فعالیت هنری، هر دانش‌آموز فقط باید احساس و نظر خود را ثبت کند (عدد ۴ نشان‌دهنده‌ی بهترین احساس و یادگیری کامل است) اما در پایه‌های بالاتر دانش‌آموزان می‌توانند خود، همه‌ی قسمت‌های این فهرست را تکمیل کنند.

برای فعالیت‌هایی مثل ترتیب شنوایی یا قصه و نمایش که محصولی عینی مانند نقاشی ندارند، تنها ثبت فعالیت کافی است و نمونه‌ای در پوشه‌ی کار اضافه نخواهد شد. برای بعضی از فعالیت‌های کاردستی که حجم دارند و در پوشه جا نمی‌گیرند، می‌توان از کیسه‌ای نایلونی، پاکت یا جعبه‌ی مناسب استفاده کرد. پشت هر برگه‌ی نقاشی یا کاردستی حتماً اسم دانش‌آموز، شماره‌ی کار و تاریخ انجام‌دادن آن نوشته شود. این محصولات هنری باید به ترتیب در پوشه‌ی کار قرار گیرند.

معلم می‌تواند به روش‌های گوناگون، دانش‌آموزان را به حفظ و نگهداری پوشه‌ی کار و محصولات هنری تشویق کند. پوشه‌ی کار علاوه بر این که دسترسی به فعالیت‌ها را برای ارزش‌یابی هر نیم‌سال و نوشتن کارنامه آسان می‌کند، هدف «توجه به حفظ آثار هنری و میراث فرهنگی» را نیز تحقق می‌بخشد.

۱- مهارت‌های فراشناختی (meta Cognitive)، هوشیاری و آگاهی فرد نسبت به فرایند تفکر (شناخت و یادگیری) است.

۲- نیم‌رخ (Profile)؛ نمای کلی یک پدیده است.

۳- یک نمونه «فهرست فعالیت‌های هنری» ارائه شده است اما معلم می‌تواند بنا بر شرایط کلاس خود، برگه‌ی مناسبی تهیه کند.

فهرست فعالیت‌های هنری

نام و نام خانوادگی ..... دبستان ..... منطقه .....

تاریخ	ردیف	عنوان فعالیت	توضیح فعالیت انجام شده	احساس و نظر دانش‌آموز
	۱			
	۲			
	۳			
	۴			
	۵			
	۶			
	۷			
	۸			
	۹			
	۱۰			
	۱۱			

۴- برگه‌ی ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان

برای هر یک از رشته‌های هنری، علاوه بر ارزش‌یابی فرایند فعالیت‌های هنری و ارزش‌یابی پایانی هر جلسه که در پوشه‌ی کار ثبت می‌گردد، یک مقیاس درجه‌بندی^۱ تهیه می‌شود. مقیاس درجه‌بندی، شیوه‌ی نظام‌داری برای گزارش قضاوت‌های معلم درباره‌ی فعالیت‌هاست که آن را مورد بررسی قرار می‌دهد.^۲ در مقیاس درجه‌بندی یا برگه‌ی ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری، در مقابل هر رشته‌ی هنری، تعدادی ویژگی، متناسب با اهداف این درس و در مقابل این ویژگی‌ها، یک مقیاس سه‌درجه‌ای (در حد انتظار، نزدیک به حد انتظار، نیاز به تلاش بیشتر دارد) نوشته شده است.

— در حد انتظار؛ یعنی، ویژگی مورد نظر به‌طور کامل در عملکرد یا محصول تولیدی دانش‌آموز وجود دارد.

— نزدیک به حد انتظار؛ یعنی، بخشی از ویژگی مورد نظر در عملکرد یا محصول تولیدی دانش‌آموز وجود دارد اما او برای ارائه‌ی کامل آن ویژگی در عملکرد یا محصول تولیدی خود، باید بیشتر فعالیت کند.

— نیاز به تلاش بیشتر دارد؛ یعنی، ویژگی مورد نظر در عملکرد یا محصول دانش‌آموز تقریباً وجود ندارد و لازم است او برای ایجاد این ویژگی در عملکرد یا محصول هنری خود، بیشتر تلاش کند.

برگه‌ی ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری را می‌توانید به این ترتیب بسازید :

۱- روی یک برگه‌ی کاغذ، همه‌ی ویژگی‌های مثبتی را که از یک اثر هنری انتظار دارید، بنویسید. این ویژگی‌ها با توجه به اهداف کلی درس هنر و محتوای فعالیت‌های یادگیری تعریف می‌شوند.

۲- ویژگی‌هایی را که به هم نزدیک‌اند، به یک ویژگی تبدیل کنید.

۳- ویژگی‌هایی را که در همه‌ی رشته‌ها مشترک‌اند، به بخش مهارت‌های فرایندی منتقل کنید.

۴- مواردی را که باقی می‌مانند، منظم کنید.

۵- در مقیاس درجه‌بندی، تعداد درجه‌ها می‌تواند تعریف شود. در صفحه‌ی ۲۵۸ مقیاس سه‌درجه‌ای مشاهده می‌شود.

۱- یک نمونه «مقیاس درجه‌بندی برای ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان در ص ۲۵۸ ارائه شده است اما معلم می‌تواند نمونه‌های دیگری بسازد. یا می‌تواند با توجه به شناختی که از دانش‌آموزان خود پیدا می‌کند، به ارزش‌یابی آن‌ها اقدام کند.

۲- روش‌های اندازه‌گیری و ارزش‌یابی آموزشی، علی‌اکبر سیف، ویرایش دوم، ص ۲۴۹.

۶- باید توجه کرد که ویژگی‌ها و درجه‌های تعریف‌شده در یک کلاس درس، برای همه‌ی دانش‌آموزان قابل اجرا و جمع‌بندی باشد و بتوان آن را در کارنامه ثبت کرد.

در هر نیم سال تحصیلی، برگه‌ی ارزش‌یابی دانش‌آموزان دست کم دو مرتبه تکمیل می‌شود؛ یک مرتبه در طول نیم سال تحصیلی و یک مرتبه در پایان آن.

در مرتبه‌ی اول (که در طول نیم سال تحصیلی است) برگه با توجه به مشاهده‌ی معلم از فرایند فعالیت‌ها و تولید محصولات هنری دانش‌آموز تکمیل می‌شود. معلم می‌تواند در هر جلسه‌ی درس هنر، برگه‌ی تعدادی از دانش‌آموزان را تکمیل کند. به این ترتیب، در پایان یک نیم سال همه‌ی دانش‌آموزان کلاس، برگه‌ی تکمیل شده خواهند داشت.

معلم هم‌چنین می‌تواند با گذشت مدتی از سال تحصیلی، پس از آن که شناخت کاملی از هر یک از دانش‌آموزان به دست آورد، برگه‌های آن‌ها را تکمیل کند.

در پایان نیم‌سال نیز از دانش‌آموزان بخواهد که پوشه‌ی کار خود را کامل کنند و همراه بیاورند. او می‌تواند با مشارکت دانش‌آموزان پوشه‌های کار را بررسی و برگه‌های ارزش‌یابی را دوباره کامل کند. در مورد فعالیت‌های تربیت‌شنوایی، قصه و نمایش که محصول نهایی ندارند، با مراجعه به فهرست فعالیت‌ها و طرح چند سؤال کوتاه از دانش‌آموز، در مقیاس سه‌درجه‌ای ارزش‌یابی او علامت مناسب می‌گذارد. در مورد فعالیت‌های نقاشی و کاردستی که محصول دارند، از هر یک از دانش‌آموزان می‌خواهد که بهترین کار خود را از پوشه انتخاب و برای ارزش‌یابی ارائه کنند.

معلم پس از ارزش‌یابی این پنج بخش، قسمت ششم جدول را که به مهارت‌های فرایندی مربوط است، کامل می‌کند. این‌ها مهارت‌هایی هستند که در فرایند همه‌ی فعالیت‌های یادگیری به‌طور مشترک وجود دارند؛ به همین علت، در همه‌ی ساعت‌های درس هنر قابل مشاهده‌اند. معلم این قسمت را در طول یک نیم سال تحصیلی و با مشاهده‌ی رفتارها و فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان، کامل می‌کند.

برگه‌ی ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری دانش‌آموزان

نام و نام خانوادگی ..... دبستان ..... منطقه .....

موضوع	ویژگی	در حد انتظار	نزدیک به حد انتظار	نیاز به تلاش بیشتر
۱- نقاشی	۱- نقاشی او جذاب است.			
	۲- نقاشی او پیام مورد نظر را می‌رساند.			
	۳- عناصر نقاشی او تنوع دارد.			
	۴- در نقاشی او تنوع رنگ دیده می‌شود.			
۲- کار دستی	۱- کار دستی او جذاب است.			
	۲- کار دستی او پیام مورد نظر را می‌رساند.			
	۳- مواد مصرفی او هماهنگی و تناسب دارند.			
	۴- موضوع کار او تازگی دارد.			
۳- تربیت شنوایی	۱- صداهای موجود در طبیعت را تشخیص می‌دهد.			
	۲- منبع تولید آن‌ها را تشخیص می‌دهد.			
	۳- صداهای زیبا را تشخیص می‌دهد.			
	۴- سرودها را با ریتم درست می‌خواند.			
۴- قصه	۱- قصه یا خاطره‌ی خود را به گونه‌ای جذاب ارائه می‌دهد.			
	۲- عواطف عناصر قصه را با رفتار کلامی نشان می‌دهد.			
	۳- عواطف عناصر قصه را با رفتار غیرکلامی نشان می‌دهد.			
	۴- به قصه و خاطره‌ای که سایرین تعریف می‌کنند، گوش می‌دهد.			
۵- نمایش	۱- بازی‌های نمایشی را به گونه‌ای جذاب ارائه می‌دهد.			
	۲- عواطف خود را در ارائه‌ی نمایش‌ها آشکار می‌کند.			
	۳- با حرکات تقلیدی، موضوع مورد نظر را نشان می‌دهد.			
	۴- شدت و تن صدای خود را متناسب با موضوع و موقعیت تنظیم می‌کند.			
۶- مهارت‌های فرآیندی	۱- از انجام دادن فعالیت‌های هنری شاد و با نشاط است.			
	۲- در انجام دادن فعالیت‌های هنری، مشارکتی مسئولانه دارد.			
	۳- کار خود را برای سایرین توضیح می‌دهد.			
	۴- در بررسی و توصیف کار سایرین مشارکت می‌کند.			
	۵- برای انجام دادن فعالیت‌ها پیشگام است.			
	۶- در انجام دادن فعالیت‌ها با سایرین تعامل دارد.			
	۷- در مورد فعالیت‌ها فکر می‌کند.			
	۸- در فعالیت‌های خود، خلاقیت نشان می‌دهد.			
	۹- نظم و ترتیب و نظافت را رعایت می‌کند.			
	۱۰- به زیبایی خود و کارها و محیط اطرافش اهمیت می‌دهد.			

۵- تهیه‌ی کارنامه‌ی توصیفی^۱ درس هنر

همان‌طور که پیش از این گفتیم، در پایان هر نوبت تحصیلی، برای هر دانش‌آموز دو مرتبه برگه‌ی ارزش‌یابی فعالیت‌های هنری تکمیل می‌شود. این برگ در شش قسمت نقاشی، کاردستی، تربیت‌شنوایی، قصه، نمایش و مهارت‌های فرایندی تنظیم شده است. برای تهیه‌ی فرم کارنامه‌ی توصیفی، برگه‌های ارزش‌یابی را بررسی و جمع‌بندی کرده و نتیجه‌ی پیشرفت دانش‌آموز در هر قسمت را در کارنامه ثبت کنید. کارنامه‌ی توصیفی در صفحه‌ی بعد آمده است.

کارنامه‌ی توصیفی در سه برگ تهیه می‌شود؛ برگ اول همیشه در پرونده‌ی دانش‌آموز باقی می‌ماند؛ برگ دوم برای نیم‌سال اول و برگ سوم برای نیم‌سال دوم پس از کامل‌شدن و دریافت مهر و امضای مدیر مدرسه به همراه کارنامه به ولی دانش‌آموز داده می‌شود.

۱- کارنامه‌ی توصیفی به کارنامه‌ی اصلی هر دانش‌آموز پیوست می‌شود. تا زمانی که شکل کارنامه‌های رایانه‌ای جدید به دبستان‌ها ارسال نشده، لازم است معلمان گرامی در هر نیم‌سال یک لیست نمره‌ی هنر به دفتر مدرسه ارائه دهند.

کارنامه‌ی توصیفی درس هنر دوره‌ی ابتدایی

سازمان آموزش و پرورش استان :	ناحیه / منطقه :	سال تحصیلی :
کد مدرسه :	نام مدرسه :	شماره‌ی صفحه‌ی امتحانات :
نام :	نام خانوادگی :	پایه :
فرزند :	شماره‌ی شناسنامه :	تاریخ تولد :
		محل صدور :

ردیف	موضوع	نوبت اول			نوبت دوم		
		در حدّ انتظار	نزدیک به حد انتظار	نیاز به تلاش بیشتر	در حد انتظار	نزدیک به حد انتظار	نیاز به تلاش بیشتر
۱	نقاشی						
۲	کاردستی						
۳	تربیت شنوایی						
۴	قصه						
۵	نمایش						
۶	مهارت‌های فرآیندی						

نظر معلم در نوبت اول :

مهر و امضای مدیر مدرسه

نام و امضای معلم

نظر معلم در نوبت دوم :

مهر و امضای مدیر مدرسه

نام و امضای معلم

منابع

- ۱- سیف، علی اکبر؛ روش‌های اندازه‌گیری و ارزش‌یابی آموزشی، نشر دوران، چاپ سوم، تهران، ۱۳۷۸، صص ۳۲ و ۲۴۹.
- ۲- خوش‌خلق، ایرج؛ مجموعه‌ی مقالات اولین همایش ارزش‌یابی تحصیلی، تهران، ۱۳۸۲، ص ۱۴۴.

